

Liite 3

YVA-OHJELMASTA ANNETTUIEN LAUSUNTOJEN JA MIELIPITEIDEN PÄÄKOHDAT SEKÄ NIIDEN HUOMIOIMINEN YVA-SELOSTUKSESSA

Lausunto / Mielipide	Lausunnon huomioinen
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri - vastuualue	
<i>Vaikutukset arvioitu alustavasti merkittäviksi. Arvioinnissa tulee huomioida nykyinen liikenneverkko ja arviointiohjelmassa esitetyt liikennemäärät tulee tarkistaa. Arvioinnissa tulee esittää vaikutuksia vähentäviä toimenpiteitä ja arvioinnissa tulee käydä ilmi, ovatko esim. rautatie- ja maantiekuljetukset toisilleen vaihtoehtoisia ratkaisuja vai vaatiiko hankkeen toteuttaminen rautatieyhteyden.</i>	Liikenneverkko ja liikennemäärät tarkistettuina sekä vaikutuksia vähentävät toimenpiteet on kuvattu luvussa 15.
Fingrid Oyj	
<i>Fingrid on käynnistämässä YVA-menettelyä 400+110 kV voimajohdolle välillä Seinäjoki-Hirvisuo. Suunnitellun alumiinitehdashankkeen liityntäratkaisua on edistetty yhteistyössä Fingridin kanssa.</i>	Fingridin käynnistynyt YVA-menettely on todettu luvussa 1.7.2 (Muut hankkeet) ja siihen on viitattu tarvittavilta osin muissa luvuissa.
K.H Renlundin museo	
<i>Hankealueen lähellä sijaitsee useita arkeologisia kohteita. Hankealueella sijaitsee kaksi arkeologista kohdetta ja kaksi muuta kohdetta, jotka eivät ole muinaismuistolain rauhoittamia kohteita. Kohteet on huomioitu alueen lainvoimaisessa asemakaavassa. Hankkeessa tulee arvioida vaikutukset alueen ja sen lähistön kulttuuriperintöön.</i>	Vaikutukset kulttuuriperintöön on arvioitu luvussa 17. Hankealueella sijaitsee historiallinen kiinteä muinaisjäänös Norrmossen (1000028584), joka on Salpietarilato. Lisäksi hankealueella on muu kulttuuriperintökohde, Pohjanmaan rantatie (1000042484). Hankealueen itäpuolella rautatien toisella puolella on kiinteä muinaisjäänös Norrmossen 2 (1000068057), joka on hiilimiilu. Sen lähellä sijaitsee Kansalaissodan teloituspaiikka (1000083843), joka on muu kulttuuriperintökohde. Muut tiedossa olevat arkeologiset kohteet sijaitsevat yli 1 km etäisyydellä hankealueesta. Voimajohtojen tai hulevesiputken reiteille tai niiden läheisyyteen ei sijoitu arkeologisia kohteita.
Keski-Pohjanmaan liitto	
<i>Arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huolellisuutta tuotannon prosessipäästöjen vaikutuksista ilmanlaatuun, maaperään, pohjavesiin ja vesistöihin. Tehdasaluetta lähinnä oleva asutus tulee huomioida suunnittelussa. Haitalliset vaikutukset tulee tunnistaa kattavasti ja vaikutuksia tulee ehkäistä ja lieventää jatkosuunnittelussa. Rakentamisen aikaiset vaikutukset tulee myös huomioida.</i>	Ilmapäästöt on tunnistettu arviointimenettelyssä todennäköisesti merkittäväksi ympäristövaikutukseksi ja niitä koskeva arviointi sisältyy lukuun 11. Maaperää koskevat asiat on arvioitu luvussa 8 ja pintavedet luvussa 10. Pohjavedet on tunnistettu myös todennäköisesti merkittäväksi ympäristövaikutukseksi pohjavesialueen läheisyyden ja pohjavesiä koskevan ehdottoman pilaamiskiellon johdosta. Niitä koskeva arviointi sisältyy lukuun 9. Kaikilla ympäristövaikutuksilla voi olla suoria tai epäsuoria vaikutuksia myös väestöön ja elinkeinoelämään, ja niitä on arvioitu luvuissa 18-19.
Keski-Pohjanmaan ympäristöterveyshuolto	

Vaikutusten arvioinnissa korostuvat etenkin hulevesistä mahdollisesti aiheutuvat pohjavesiriskit. Patamäen ja Överbyggsäsenin pohjavesille aiheutuvat riskit ja vaikutukset tulee huomioida. Hulevesien osalta määrät tulee arvioida ja esittää niiden käsittely ennen poisjohtamista. Arvioinnissa tulee huomioida asutus, maatalous- ja virkistyskäyttö sekä mahdolliset tuotannon häiriötilanteet.

Toimintavaiheessa hankealueen hulevesiä hyödynnetään prosessivetenä (jäähdytykseen tai kaasupesureissa). Mikäli hulevesiä kuitenkin pääsee ympäristöön, voivat ne aiheuttaa paikallista haitta-ainepitoisuuksien nousua pohjavedessä. Huomattavaa on, että hulevedet kerätään ja johdetaan viivytysaltaisiin ja hyödynnetään prosessin käyttövetenä tai tarvittaessa hallitusti KIPin alueelle hulevesiverkostoon. Hulevesien pääsy ympäristöön on mahdollista vain poikkeuksellisten rankkasateiden yhteydessä ja suunnittelussa on huomioitu mahdolliset rankkasadetilanteet siten, että mitoituspäätöksenä on kerran noin 20 vuodessa toistuva sademäärä ja järjestelmän kapasiteetti voi ylittyä kerran 50 vuoden sadetapahtumassa. Mikäli hulevesiä kuitenkin pääsee ympäristöön, ne ohjataan tehdasalueen päällystetyille ja reunustetuille alueille ennen purkua ympärysojiin ja vain pieni osa niistä imeytyy maaperän läpi pohjavedeksi. Pohjaveteen johtuessaan ne laimenevat alueen suureen pohjavesimäärään, eikä niiden vaikutus todennäköisesti näy pohjaveden laadussa. Normaalitytilanteessa hulevedet eivät aiheuta riskiä alueen pohjavesille. Vaikutukset alueen muihin elinkeinoihin sekä virkistyskäyttöön on arvioitu luvuissa 18-19.

Kokkolan kaupunki, kaupunginhallitus

Vaikutusten arviointi edellyttää laajaa vuoropuhelua viranomaisten, eri toimijoiden ja sidosryhmien välillä. Tiedottamiseen ja palautteen antamiseen tulee panostaa. Hanke edellyttää paikallisen infran parantamista. Laadukkaasti suoritettu vaikutusten arviointi parantaa lupaprosessin sujuvuutta. Liikennevaikutusten arvioinnissa tulee huomioida tavara- ja jäännöstuotevirrat sekä kiertotalous.

Viestintää, tiedottamista ja osallistamista on avattu luvussa 4.4. Viranomaisten kanssa on järjestetty säännöllisesti kokouksia ja työneuvotteluja. Hankkeelle on perustettu myös oma seurantaryhmä, johon on kutsuttu paikallisesti tärkeiden sidosryhmien edustajia. Ryhmän esittämät mielipiteet otetaan huomioon YVA-menettelyn aikana sekä suunnittelun edetessä. Seurantaryhmä on kokoontunut syksyn 2025 aikana kolme kertaa ja keväällä 2026 yhden kerran. YVA-selostusvaiheen aikana järjestettiin kaikille avoin asukaskysely, jossa tiedusteltiin vastaajien näkemyksiä hankkeesta ja sen vaikutuksista erityisesti asuinolosuhteisiin sekä virkistyskäyttömahdollisuuksiin liittyen. Liikennevaikutuksia on arvioitu luvussa 15. Arvioinnissa on huomioitu kaikki tunnistetut raaka-aine- ja tuotekuljetukset sekä myös jätteiden kuljetukset.

Kokkolan kaupunki, rakennus- ja ympäristölautakunta

Hankkeen osalta ilmapäästömallinnukset korostuvat. Kasvihuonekaasupäästöjen osalta tulee arvioinnin lisäksi esittää niiden vähentämis- ja kompensointikeinot rakentamisaika huomioiden. Pinta- ja pohjavesivaikutuksia arviotaessa tulee huomioida virtaussuunnat. Arvioinnissa tulee esittää sähkönsiirron osalta havainnekuvia ja käsitellä yöaikaista melua, häiriötilanteita sekä hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia ihmisiin.

Ilmapäästöjä ja ilmastovaikutuksia on arvioitu luvuissa 11-12. Arviointi perustuu suunnittelun lähtökohtiin, joilla kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään mm. energiaratkaisuilla. Varsinaisia kompensatiotoimia ehdotetaan myöhemmässä vaiheessa. Meluvaikutuksia, yönaikainen melu mukaan lukien on arvioitu luvussa 14. Vaikutuksia alueen asukkaisiin on käsitelty luvussa 18.

Kruunupyyn kunta

Ruotsinkielisessä käännöksessä on paljon virheitä. Överbyggäsenin pohjavesialueen tiedot puuttuvat pohjavesiluvusta ja tämä tulee korjata. Pintavesien tiedoissa on puutteita. Lähialueen toiminnot tulee tarkistaa ja arvioinnissa tulee huomioida vaikutukset kotieläintalouteen sekä maanviljelyyn ilmapäästöjen osalta.

Ohjelmassa olleet virheet pohjavesiluvun osalta on korjattu palautteen perusteella. Ilmapäästöjä koskeva arviointi sisältyy lukuun 11 ja sen keskeiset liitynnät kotieläintalouteen ja maanviljelyyn on käsitelty tästä näkökulmasta luvussa 19.

Kruunupyyn kunta, lupaosasto

Ruotsinkielisessä käännöksessä on paljon virheitä pohja- ja pintavesiosioissa. Arvioinnissa tulee huomioida mahdolliset vaikutukset kotieläintalouteen ja peltoviljelyyn ilma- ja vesipäästöjen osalta. Arvioinnissa on kiinnitettävä huomiota tuotannon vaatimaan sähköntarpeeseen sekä vihreän siirtymän tarpeeseen muissa yhteiskunnallisissa toiminnoissa.

Viittaamme edellä Kruunupyyn kunnan lausunnosta sanottuun.

Pohjanmaan museo

Hankkeen maisemalliset vaikutukset maisema-alueisiin tulee esittää näkymäalueanalyysin ja havainnekuvin.

Maisemavaikutukset ja näkymäalueanalyysi on kuvattu luvussa 17 .

Pohjanmaan pelastuslaitos

Tuotantoprosessin, vaarallisten aineiden, liikenteen sekä vaarallisten kuljetusten ja rakennusten onnettomuusriskit tulee selvittää. Toiminnanharjoittajaa velvoittaa pelastuslaki, joka on otettava huomioon toimintaa suunniteltaessa.

Onnettomuusriskit on arvioitu ja huomioitu luvussa 2.11 ja tarkemmin liitteessä 10.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Hankealueen asemakaavamerkintä on soveltuva suunnitellulle toiminnolle. Kemikaaliluettelo tulee laatia kemikaaliturvallisuuslupaa hakiessa ja luettelon tulee sisältää myös vaaraominaisuuksia sisältävät jätteet. Kemikaaliturvallisuuslupahakemuksessa tulee esittää tuotantolaitoksen mahdolliset onnettomuudet ja niiden vaikutukset tuotantolaitoksen ulkopuolelle.

Kemikaaliturvallisuutta ja onnettomuuksiin varautumista on avattu kappaleessa 2.11.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, kalatalousviranomainen

Toiminnan ja rakentamisen aikaiset vaikutukset tulee arvioida alapuolisten vesistöjen kalakantoihin, kutualueisiin ja kalastukseen. Arvioinnissa tulee selvittää mahdolliset happamien sulfaattimaiden aiheuttamat valumat alapuoliseen vesistöön. Kalataloudelliset vaikutukset tulee arvioida myös onnettomuuksien ja poikkeustilanteiden osalta. Voimajohtolinjojen vaikutukset tulee huomioida, mikäli ne ylittävät vesistöjä. Mikäli hankkeen vedenkulutus lisää vedenottoa Luodon-Öjanjärveltä merkittävästi, on suositeltavaa arvioida vaikutukset myös Luodon-Öjanjärven kalakantoihin, kalojen lisääntymisalueisiin ja kalastukseen.

Vaikutukset kalastoon on arvioitu luvussa 10.4.3. Kuten aiemmin on todettu, suunnittelussa on luovuttu vaihtoehdosta johtaa hulevesiä Öjanjärveen joten kalakantoihin ja kalastukseen kohdistuvat vaikutukset jäävät suppeiksi. Pintavesiä koskevan arvioinnin yhteydessä on huomioitu myös vedenoton vaikutuksia. Voimajohdot eivät ylitä vesistöjä.

Väylävirasto

Hankkeessa on tarkasteltava lisääntyvän liikenteen vaikutuksia läheisille väylille sekä rakentamisen että toiminnan osalta. Arvioinnissa tulee huomioida vaarallisten aineiden kuljetukset sekä Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet. Hankkeen suunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston ohjeet ja lupa-asiat.

Liikennevaikutuksia on arvioitu luvussa 15. Vt 8 ja siihen liittyvät kehityshankkeet ovat arvioinnissa keskeisessä roolissa, mutta arviointi sisältää myös muut tiekuljetusreitit sekä rautatiekuljetukset sataman ja hankealueen välillä. Tiedossa olevat suunnitteluhankkeet on huomioitu arvioinnissa. Arvioinnissa käsitellään myös esim. VAK-kuljetusten vaatimia lupia ja soveltuvia reittejä.

Norrmossbäcken delägarlag

<p><i>Tehdasalueen hulevedet on johdettava KIP:n tehdasalueelle, koska Normossbäcken - Källmossbäcken - Bredviksbäcken kuormitus on jo suurta ja sitä ei pidä lisätä.</i></p>	<p>Ohjelmavaiheen jälkeen on suunniteltu suljettuun vesikiertoon perustuva ratkaisu, jonka takia hulevesiä ei tulla johtamaan ojaverkostoon hankealueen läheisyydessä.</p>
<p>Suomen luonnonsuojeluliitto, Pohjanmaan piiri</p>	
<p><i>Teollisuuden sijoittaminen metsäalueille heikentää hiilinieluja ja luonnon monimuotoisuutta. Hankkeen toteutus edellyttää ekologista kompensatiota. Öjanjärven vedenotto on kasvanut, ja alumiinitehtaan myötä sen kestävyys on kyseenalainen, erityisesti alhaisen virtaaman ja muiden teollisten vedenkäyttöjen yhteisvaikutusten osalta. Alueen hulevesien hallinta ja prosessivesien käsittely on kuvattu puutteellisesti. Ympäristön ja pohjaveden suojelun varmistamiseksi on laadittava yksityiskohtaisempia selvityksiä, tehokkaampia puhdistusratkaisuja sekä tiukempia valvonta- ja varotoimia. Uusiutuvat energianlähteet eivät riitä kattamaan tehtaan kulutusta, eikä täydellinen hiilineutraalius ole mahdollista tuotannossa käytettävien fossiilisten raaka-aineiden vuoksi. Kierrätysmateriaalien hiilijalanjälki riippuu myös kolmansien osapuolien tuotannon laadusta. Liitto on huolissaan PFAS-päästöistä. Liitto vaatii myös ilma-, pöly- ja häkäpäästöjen leviämisen mallintamista sekä jätteiden tarkempaa tarkastelua.</i></p>	<p>Suljetulla vesikierrolla pystytään merkittävästi vähentämään Öjanjärven vedenottoon liittyviä vaikutuksia. Kuten edellä on todettu, ovat vesikiertoon liittyvät ratkaisut tarkentuneet ohjelmavaiheen jälkeen.</p> <p>Hanke tulee käyttämään fossiilivapaata energiaa, johon uusiutuvan energian lisäksi lasketaan ydinvoima. Tuotanto on vähähiilistä ja yhtiö tekee pitkän aikavälin suunnitelmia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Täysin hiilineutraalia tuotantoa ei missään vaiheessa olla luvattu. Käytettävät kierrätysmateriaalit ovat teollisista lähteistä ja kolmannen osapuolen lajittelemaa ja esikäsittlemää. PFAS-yhdisteitä ei synny lainkaan tuotannossa. Tehtaalla muodostuu jonkin verran ainoastaan kahta PFC-yhdistettä (hiilitetrafluoridi ja heksafluorietaanii), jotka ovat inerttejä kaasuja.</p> <p>Hiilinieluja ja hiilitaseita on arvioitu luvussa 12. Alueen luonnon monimuotoisuutta ja siihen kohdistuvia vaikutuksia on kuvattu luvussa 13. Pohjavesiin kohdistuvia vaikutuksia on käsitelty luvussa 9. Ilmapäästöjä on arvioitu luvussa 11 ja niistä tehty mallinnusraportti on selostuksen liitteenä 4a ja 4b. Jätteet, niiden määrä ja laatu on kuvattu kappaleessa 2.7.</p>
<p>Österbottens Svenska Producentförbund</p>	
<p><i>Suunnittelun tehtaan välittömässä läheisyydessä sijaitsee maatalia asuinrakennuksineen. Arvioinnissa tulee huomioida tehtaan vaikutusalueella tai sen läheisyydessä sijaitsevat maatilat ja maatalouskäytössä olevat maa-alueet sekä niihin kohdistuvat vaikutukset.</i></p>	<p>Tehtaan vaikutusalueella ja sen läheisyydessä sijaitsevat muut toiminnot on kuvattu ja arvioitu luvussa 19. Arvioinnissa huomioidaan, miten eri ympäristövaikutukset kuten melu, liikenne ja ilmapäästöt vaikuttavat maatalouden tai muiden elinkeinojen toimintaedellytyksiin.</p>
<p>Yksityiset henkilöt (3 kpl)</p>	
<p><i>Huoli alueelta syntyvien hulevesien laadusta ja määrästä sekä niiden johtamisesta lähialueen ojaan. Arviointiohjelmassa esitetyn hulevesien määrän ei koeta olevan realistinen. Arvioinnissa pyydetään huomioimaan alueen olemassa olevan ojaan kapasiteetti ja alueen tulvaherkkyys sekä se, että alueella olevat pellot ovat ruoantuotantokäytössä. Hulevesien johtaminen alueen ojiin T/kem-kaavamerkintäalueelta ei koeta olevan soveltuva vaihtoehto tulvaherkällä ruoantuotantoalueella. Ilmapäästöjen mallintamisessa Kruunupyyn lentoaseman säätiötojen käyttö koetaan paremmin soveltuvaksi tehdasalueen sääolosuhteita kuvaamaan kuin Kokkolan Santahaan sääasema. Tehtaan ilmapäästöt tulee arvioida huolellisesti, koska niiden mittakaava Suomen päästöihin verrattuna on suuri. Myös erillisiä tuulimittauksia edellytetään. Vaikutusten arvioinnissa pyydetään huomioimaan suunnitellun tehtaan mahdolliset vaikutukset alueen muihin toimintoihin ja yhteisöihin. Toiminnot tulee suunnitella siten, ettei muille toiminnoille tule laajennus- tai käyttöesteitä.</i></p>	<p>Hulevesien laatua, määrää ja johtamista on käsitelty luvussa 10. Hulevesiä ei tulla johtamaan lähialueen ojaan. Vesien johtamisen määrät ovat tarkentuneet suljetun kierron ja tehdyn vesitaseen avulla.</p> <p>Ilmapäästöjä on arvioitu ja kuvattu luvussa 11. Haaste tuulimittauksissa on, että ne kuvaavat aina mittaushetken olosuhdetta ja niiden avulla on vaikea muodostaa kokonaiskuvaa alueen tuuliloista. Viranomaisten kanssa käydyn keskustelun perusteella tuulimittauksia ei ole nähty tarpeelliseksi.</p> <p>Vaikutukset muihin toimintoihin ja yhteisöihin on arvioitu luvussa 18-19.</p>